

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. rastine@regula.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Pagal adresatų sąrašą

2018-

Nr. R2-(E)-

DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2011 M. LIEPOS 29 D. NUTARIMO NR. O3-235 „DĖL ELEKTROS ENERGIJOS ĮRENGINIŲ PRIJUNGIMO PRIE ELEKTROS TINKLŲ ĮKAINIŲ NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 5 punktu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 10 punktu, Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 45 punktu ir atsižvelgdama į 2017 m. vasario 6 d. Komisijos viešojo posėdžio protokole Nr. O2-5 pateiktą siūlymą tobulinti Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodiką, patvirtintą Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-235 „Dėl Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), Komisija parengė ir teikia derinti Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-235 „Dėl Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Projektas).

Projekto tikslas – esamo elektros vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įmokų apskaičiavimo reglamentavimo tobulinimas, atsižvelgiant į praktikoje pastebimą prijungimo įkainių taikymo ir įmokų apskaičiavimo vartotojams problematiką, aiškesnio įkainių ir įmokų apskaičiavimo proceso užtikrinimas, išgryninant įkainių ir įmokų dedamąsias, ir objektyvesnis prijungimo įmokų apskaičiavimas tais atvejais, kai prijungiant vartotojus atliekama elektros tinklų plėtra ar rekonstrukcija.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atlikti šie pagrindiniai Metodikos pakeitimai:

1. Atsižvelgiant į tai, kad skirstomųjų tinklų operatorius patiria sąnaudas tiesdamas elektros tinklą tiek horizontalia kryptimi, tiek vertikalia kryptimi (linijų, skirtų sujungti ant atramos esantį apskaitos skydą su oro linija, tiesimas ar keitimas), Projekte apibrėžiama, kad šios investicijos, susijusios su elektros tinklo tiesimu horizontalia ir vertikalia kryptimis, yra įvertinamos nustatant įkainį už 1 m elektros tinklo tiesimą, o tais atvejais, kai toks įkainis už tiesiamą tinklą nėra nustatomas (I vartotojų grupė), elektros tinklų tiesimo vertikalia kryptimi investicijos įvertinamos apskaičiuojant įkainį 1 kW leistinajai naudoti galiai įrengti.

2. Atsižvelgiant į tai, kad 1 kW leistinosios naudoti galios įrengimo įkainis apskaičiuojamas įvertinant operatoriaus ankstesnių metų faktines investicijas galiai įrengti (modulinės ar stulpinės transformatorinės, srovės transformatorių, automatinų jungiklių montavimas ar keitimas ir pan.) ir elektros tinklų projektams parengti, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą prijungimo įmokų apskaičiavimo procese, Projekte atskiriamos nurodytos investicijos ir nustatomas atskiras įkainis už projektavimą. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad pagal Aprašo 33 punkto nuostatas vartotojai teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę patys savo lėšomis parengti elektros įrenginių įrengimo ir (ar) rekonstravimo projektą ir sąmatą ir tokiu atveju skirstomųjų tinklų operatorius nepatiria projektavimo kaštų, Projekte numatomas projektavimo įkainis taikytinas

tik tiems vartotojams, kuriems elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų projektus rengs skirstomųjų tinklų operatorius.

3. Atsižvelgiant į tai, kad prijungimo įmokos dalis vartotojams už tiesiamą elektros tinklą skaičiuotina naudojant ne faktinį operatoriaus nutiestų elektros tinklų ilgį, bet tiesiamo elektros tinklo trumpiausią geometrinį atstumą, bei įvertinus tai, kad šis atstumas skirtingų vartotojų grupių prijungimo atveju 13–27 proc. yra mažesnis už faktiškai operatoriaus nutiesto tinklo ilgį, siekiant užtikrinti, jog operatoriaus patiriamos tinklų tiesimo sąnaudos būtų padengiamos visa apimtimi, Projektu siūloma pakeisti Metodikos 7 punkte įtvirtintą įkainio už 1 m elektros tinklo nutiesimo apskaičiavimo tvarką, numatant, kad šis įkainis apskaičiuojamas kaip investicijų į medžiagas ir darbus, susijusius su elektros tinklo tiesimu, sumos per praėjusius kalendorinius metus santykis su per praėjusius kalendorinius metus nutiesto elektros tinklo trumpiausiu geometrinio atstumu.

4. Įvertinus tai, kad Aprašo 34 punktas numato projektavimo kaštų atlygintinumą, tais atvejais, kai elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų projektą savo lėšomis rengia vartotojai, Projektu siūloma numatyti, kad tais atvejais, kai buitinis vartotojas savo lėšomis organizuoja prijungimo prie tinklų projektavimo darbus, operatorius tokiam vartotojui atlygina 80 proc. faktinės projekto parengimo kainos, naujam vartotojui su didesne kaip 1 MW leistinąja naudoti galia – 90 proc., o kitiems vartotojams – 60 proc. faktinės projekto parengimo kainos, neviršijančios Komisijos atitinkamiems metams patvirtintos maksimalios projektavimo kainos atitinkamos grupės vartotojams. Minėti procentiniai dydžiai įvertinti, atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 67 straipsnio 7 dalies 1–3 dalių nuostatas, kurios apibrėžia, kokią dalį skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų, patiriamų prijungiant vartotojus, o atitinkamai ir operatoriaus patiriamų projektavimo sąnaudų, turi padengti prie elektros tinklų prijungiami skirtingų grupių vartotojai – buitiniai vartotojai turi padengti 20 proc., nauji vartotojai su didesne kaip 1 MW leistinąja naudoti galia – 10 proc., o kiti vartotojai, išskyrus pirmiau nurodytus – 40 proc. Atsižvelgiant į kiekvienos vartotojų grupės turimą padengti projektavimo sąnaudų procentinį dydį, nustatoma kompensuotina vartotojo parengto elektros tinklų projekto sąnaudų dalis.

Siekiant skatinti vartotojus rinktis optimaliausią projektavimo kainą siūlančius rangovus bei suvaldyti riziką dėl galinčių didėti skirstomųjų tinklų operatoriaus kaštų atlyginant vartotojams už parengtus projektus, pagal operatoriaus praėjusiais metais parengtų projektų kainų vidurkį nustatoma maksimali projekto kaina, žyminti ribą iki kurios yra atlyginamos projektavimo sąnaudos vartotojams.

5. Įvertinus skirstomųjų tinklų operatoriaus patiriamas išlaidas tais atvejais, kai vartotojas pageidauja keisti atvado tipą (iš vienfazio į trifazį ir atvirkščiai), keisdamas ar nekeisdamas leistinosios naudoti galios, patikslinta įmokų apskaičiavimo tvarka keičiant atvado tipą.

6. Atsižvelgiant į I ir II elektros energijos tiekimo patikimumo kategorijų vartotojų (iki 500 kW) prijungimo įmokų, apskaičiuojamų pagal Komisijos patvirtintus įkainius ir Metodikos 12.4 papunktyje nustatytą tvarką, dydžius, kurie vienais atvejais gerokai viršija tinklų operatoriaus faktines išlaidas šių kategorijų vartotojų prijungimui arba padengia tik nedidelę tinklų operatoriaus faktinių išlaidų dalį, siekiant eliminuoti neatitikimus tarp vartotojų pagal įkainius sumokamų įmokų ir operatoriaus faktiškai patirtų prijungimo sąnaudų, Projektu siūloma numatyti, jog II ir I patikimumo kategorijų leistinąją naudoti galią įsirengiančių vartotojų ir vartotojų vienu metu įsirengiančių skirtingų tiekimo patikimumo kategorijų leistinąją naudoti galią (I ir III, II ir III, I ir II kategorijų) prijungimo įmokos skaičiuojamos pagal faktinę skirstomųjų tinklų operatoriaus atliekamų darbų kainą.

7. Siekiant užtikrinti tikslesnį galutinės prijungimo įmokos vartotojams apskaičiavimą ir suteikti tinklų operatoriui paskatas prijungimo sutarties sudarymo metu kaip įmanoma tiksliau nustatyti vartotojų prijungimui tiesiamo elektros tinklo trumpiausią geometrinį atstumą, Projektu siūloma pakeisti Metodikos 12.3 papunktį, numatant, kad galutinės prijungimo įmokos perskaičiavimas nėra atliekamas, jeigu trumpiausias geometrinis atstumas, pagal kurį buvo

apskaičiuota įmoka, pakinta mažiau kaip 4 m, t. y. atstumas sumažintas nuo anksčiau buvusių 10 m iki 4 m.

8. Įvertinus nuo 2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusius Elektros energetikos įstatymo pakeitimus, numatančius tinklų operatorių pareigą žemės savininkams mokėti vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl servituto, suteikiančio teisę operatoriams nepriklausančioje žemėje tiesti tinklus, įrengti kitus elektros įrenginius, atlyginti, bei atsižvelgiant į tai, jog šios sąnaudos tiesiogiai sąlygojamos elektros vartotojų prijungimo prie tinklo, Projekte numatoma, kad apskaičiuojant prijungimo įkainius ir prijungimo įmoką, įvertinamos ir tinklų operatorių patirtos išlaidos kompensacijoms išmokėti.

9. Į Metodiką perkeliama Elektros energetikos įstatymo nuostatos, apibrėžiančios naujų vartotojų, kurių elektros įrenginiai pirmą kartą prijungiami prie skirstomųjų tinklų su didesne kaip 1 MW leistinąja naudoti galia ir kurie su skirstomųjų tinklų operatoriumi yra sudarę sutartį dėl įsipareigojimo 10 metų nuo elektros energijos persiuntimo paslaugos sutarties įsigaliojimo momento nemažinti leistinosios naudoti galios, prijungimo įmokų apskaičiavimo tvarką ir operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant šį vartotoją, kompensavimo tvarką, kai toks vartotojas keičia tiekimo patikimumo kategoriją į žemesnę ar mažina galią nepraėjus 10 metų.

10. Į Metodiką perkeliama Aprašo nuostata, apibrėžianti, jog tais atvejais, kai dar neprijungus vartotojo elektros įrenginių ar nepadidinus įrenginių leistinosios naudoti galios tinklų, operatoriaus tinklo techniniai parametrai ir persiunčiamos elektros energijos kokybė neatitinka teisės aktų reikalavimų, elektros tinklų techniniai parametrai gerinami ir tinklų rekonstrukcija atliekama tinklų operatoriaus lėšomis, bei Projekte apibrėžiama, kaip tokiu atveju prijungiant vartotoją nustatoma vartotojo apmokama dalis už tiesiamą tinklą.

11. Siekiant užtikrinti objektyvesnį prijungimo įmokų apskaičiavimą tais atvejais, kai prijungiant vartotojus būtina atlikti plėtros, rekonstrukcijos, keitimo ar panašius techninio parengimo darbus skirstomajame tinkle (10/0,4 kV transformatorinės ir joms prijungti 10 kV elektros linijos, 0,4 kV linijos) ir (ar) perdavimo tinkle (110-35/10 kV transformatorių pastotės, 10 kV skirstomieji punktai, 110–10 kV elektros linijos) bei užtikrinti, jog pirmajam prisijungiančiam vartotojui netektų visa apimtimi apmokėti tinklų, prie kurių vėliau galėtų jungtis ir kiti vartotojai, plėtros kainos, keičiama vartotojo mokamos prijungimo įmokos dalies už tinklų plėtrą apskaičiavimo tvarka – 1 kW tinklo plėtros kainos siūloma nebetaikyti.

Projektu siūloma numatyti, kad prie elektros tinklų prijungiant kvartalus ar bendras vartotojų grupes (nesant suformuoto kvartalo, bet grupė vartotojų jungiama pagal bendras (vieningas) prijungimo sąlygas (tą patį techninį sprendimą), vieną projektą ir vieną sutartį), skirstomųjų tinklų operatorius įvertina prijungiamų ir potencialių vartotojų skaičių. Šiems vartotojams atitinkamai prijungimo įmoka būtų skaičiuojama įvertinant kiekvieno vartotojo įsirengiamos galios dydį ir taikant jiems Komisijos patvirtintą 1 kW įkainį, o įmokos dalis už tiesiamą tinklą nustatoma, padalinant visiems jungiamiems ir potencialiems vartotojams suminį tiesiamo, rekonstruojamo ar keičiamo elektros tinklo ilgį ir taikant jam Komisijos patvirtintą 1 m tinklo tiesimo įkainį.

Taip pat Projektu siūloma apibrėžti ir tuos atvejus, kai prie tinklo jungiamas ne kvartalo ar bendros grupės vartotojas (pavieniai vartotojai), tačiau kitų, vėliau elektros įrenginius planuojančių jungti (potencialų) vartotojų, kurie savo įrenginius jungtų prie tos pačios įrengiamos elektros infrastruktūros, yra. Tokiu atveju elektros įrenginius jungiančiam vartotojui ir kitiems vėliau įrenginius jungiantiems vartotojams lygiomis dalimis būtų padalinamas bendrai numatomo naudoti elektros tinklo ilgis.

Numatyta nauja prijungimo įmokos už tinklo plėtrą apskaičiavimo tvarka būtų taikoma būsimiems (potencialiems) vartotojams, kurie elektros įrenginius įrengia per 5 metus nuo elektros tinklų plėtros darbų užbaigimo.

Taip pat, įvertinus gamtinių dujų sektoriaus kvartalų dujifikavimo reglamentavimą bei siekiant perkelti gerąją praktiką, Projektu Metodikoje siūloma apibrėžti kriterijus, pagal kuriuos identifikuojami potencialūs elektros energijos vartotojai.

12. Patikslintos Metodikoje naudojamos sąvokos bei panaikinta sąlyga, jog Komisija prijungimo įkainius perskaičiuoja tik tais atvejais, kai įkainiai kinta daugiau kaip 3 proc.

13. Projektu taip pat numatyta, jog tais atvejais, kai Komisija dėl duomenų trūkumo ar per mažos imties skirstomųjų tinklų operatoriui nėra apskaičiavusi ir patvirtinusi vartotojų elektros įrenginių prijungimo įkainių, operatorius prijungimo įmoką vartotojui apskaičiuoja pagal faktines atliekamų darbų kainas kaip tai apibrėžta Projekto 19 ar 21 punktuose.

14. Įvertinus Projektu siūlomus pakeitimus bei prijungimo įkainių skaičiavimo metu siekiant tiksliau įvertinti prijungimo įkainių pokyčius, lyginant su ankstesniais metais, keičiamas Metodikos priedas.

Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų informacinėje sistemoje ir Komisijos interneto svetainėje www.regula.lt. Atskirai Projektas ir lydimoji medžiaga siunčiami nebus. Komisija, vadovaudamasi Viešojo konsultavimosi dėl energetikos veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektų taisyklių, patvirtintų Komisijos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-350 „Dėl Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklių patvirtinimo“, 13 punktu, prašo pateikti savo pastabas ir pasiūlymus dėl Projekto per 30 dienų nuo Projekto paskelbimo Teisės aktų informacinėje sistemoje dienos paštu (Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223), faksu (213 5270), elektroniniu laišku rastine@regula.lt.

Kontaktiniai asmenys: Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus patarėja Anastasija Skunčikaitė, tel. (8 5) 239 7825, el. p. anastasija.skuncikaite@regula.lt.

PRIDEDAMA. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-235 „Dėl Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 13 lapų.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

A. Skunčikaitė, tel. (8 5) 239 7825, el. p. anastasija.skuncikaite@regula.lt

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2018 M. D. RAŠTO NR. R2-(E)- ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba;
3. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba;
4. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos;
5. AB „Litgrid“;
6. AB „Energijos skirstymo operatorius“;
7. AB „Achema“;
8. AB „Lifosa“;
9. AB „Akmenės cementas“;
10. UAB „E Tinklas“;
11. UAB „Dainavos elektra“.